

PYTANIE JAWNE

58.

**Relacje międzyludzkie
w rzeczywistości
państwa totalitarnego.**

**Omów zagadnienie
na podstawie
utworu Rok 1984 George'a
Orwella. W swojej
odpowiedzi uwzględnij
również wybrany
kontekst.**

UNIWERSYTET
WROCLAWSKI

Wstęp

W systemie totalitarnym władza dąży do całkowitego podporządkowania sobie obywateli.

Nieustanna inwigilacja i doskonale

zorganizowany system donosicielstwa

powodują redukcję wszelkich więzi międzyludzkich.

Konieczność walki o przetrwanie skłania ludzi do rywalizacji i budzi wrogość

w stosunku do innych.

Teza

**W państwie
totalitarnym
prawdziwe więzi
międzyludzkie
nie istnieją.**

**Nawet w najbliższej
rodzinie ludzie
są ostrożni
i podejrzliwi.**

POLSKIE TOWARZYSTWO PSYCHOLOGICZNE

Argument:

Relacje międzyludzkie w systemie totalitarnym praktycznie nie istnieją. Życie człowieka podporządkowane jest biurokratycznemu aparatowi nacisku. W Oceanii nie ma miejsca na spontaniczne więzi międzyludzkie, bo mogłyby one zagrozić systemowi. Obywatele Oceanii są nieustannie obserwowani przez wszechobecne teleekrany, a przekroczenie jakiegokolwiek normy narzuconej przez Partię jest surowo karane.

Więzi międzyludzkie nie istnieją. Wszelkie relacje zredukowano do formalnych, płytkich kontaktów, które są nadzorowane i kontrolowane przez władzę. Miłość, przyjaźń, czy inne uczucia są zjawiskami niepożądanymi i skutecznie zwalczanymi.

Przykładem tego jest uczucie, jakie rodzi się między Winstonem a Julią. Jest to relacja zakazana i musi być utrzymywana w tajemnicy. Para spotyka się potajemnie, próbując uwolnić się od wszechobecnej inwigilacji.

Niestety, zostają nakryci przez Partię, co jest dowodem na to, że w takim systemie niemożliwe jest utrzymanie jakichkolwiek relacji, które nie podlegałyby kontroli władzy.

Opresyjny system doprowadza do tego, że ludzie stają się nieufni wobec siebie. Nigdy nie wiadomo, kto jest donosicielem, co sprawia, że nawet członkowie najbliższej rodziny nie mogą ufać sobie nawzajem. Dzieci są indoktrynowane od najmłodszych lat, uczone donoszenia na swoich rodziców, jeśli ci wykazują

jakiegokolwiek oznaki niełojalności wobec Partii. Relacje międzyludzkie oparte są na lęku i nieustannym napięciu, a ludzie coraz bardziej oddalają się od siebie. Winston ostatecznie zostaje zmuszony do wyparcia się uczuć wobec Julii i zmuszony do uwielbienia Wielkiego Brata. Poddaje się temu ze strachu przed torturami z użyciem szczurów.

To dowód na to, jak system totalitarny potrafi wyzuć człowieka z wszelkich uczuć i pozbawić umiejętności tworzenia głębszych relacji.

Kontekst

Nieludzkie warunki, które opisuje Gustaw Herling-Grudziński, prowadziły do totalnego odczłowieczenia. Praca w ekstremalnych warunkach, tortury, głodowe racje żywnościowe powodowały zanik wszelkich ludzkich odruchów. Nie było takiej rzeczy, której człowiek nie zrobiłby z głodu i z bólu. Celem takiego traktowania więźniów było złamanie jednostki i pozbawienie jej godności. Pierwszą zasadą moralności obozowej było przetrwanie. Stanie przy swoich wartościach było wręcz niemożliwe, bo często prowadziło do śmierci. Zanikały więc uczucia przyjaźni i wspólnoty, likwidowano poczucie solidarności więźniów. Głębokie zmiany osobowości dotyczyły ludzi niezależnie od pochodzenia czy wykształcenia. Społeczne elity były tak samo nieodporne na degradację ludzkiej osobowości jak zwykli ludzie. Oprawcy skutecznie wyeliminowali u wszystkich jakiegokolwiek przejawy altruizmu.

Zakończenie

Człowiek żyjący w państwie totalitarnym to jednostka żyjąca pod nieustanną kontrolą, pozbawiona wolności i możliwości decydowania o sobie.

W takich warunkach trudno zbudować trwałe i wartościowe relacje oparte na wzajemnym zaufaniu.

PTP